

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 26.

Indult Bétsből, Pénteken, September' 26-dikán, 1828.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Újság környülállásos tudósítását adta ki Paskevits Generálisnak Sept. 9-dikén, mellyben az Akhalkalaki városa és Akhaltzik 's Gerthvissi Várak megvételeit adja elő. Ennek rövid summája ez: Minekutánna a' nevezett Generális Kars várát Kis Ázsiában elegendő őrizettel megrakta, seregeivel az említett várak felé indult, mellyek közül az első mintegy 14 német mértföldnyire fekszik Karshoz. Közelítvén Akhalkalakihoz, látta, hogy a' város köfalain egy ember se mutatja magát, sem arról lövés ellenek nem tétett. A' falakon azonban számos zászlók lobogtak. A' várba alkudozás végett elküldött tiszteknek négy fegyveresek eleikbe jöven ezt felelték: „Mi sem Eriváni sem pedig Karsi Katonák nem vagyunk; hanem Akhaltzikiak, nintsenek sem feleségeink, sem vagyonink. Ezeren vagyunk, kik mindnyájan készek a' vár falain meghalni.“ Termetek és viseletek azt mutatta, hogy szavokat teljesíteni fogják. Ezek az Akhaltzikiak esmeretes vitéz emberek, kik prédálásból élnek, 's ha üzöbe vétetnek, váraikba veszik magokat. Ezt megértvén, éjjel ágyúzók és bomba hányó sántzokat hányattunk, mellyben az ellenség majd semmi akadályunkra nem volt. A' Törökök nem kevéssé álmélkodtak rajta, midőn reggelre

kelve a' mi battériáinkat megpillantották. Azonnal elkezdének felénk keményen ágyúzni; de ágyúikat tsak hamar elhallgattattuk 's haszonvehetetlenekké tettük; bombáinknak pedig az a' foganatja lett, hogy a' várbeli katonaság mind a' pintzékbe futott. Senki sem mutatván már magát a' város köfalain, ágyúinkat azoknak ledöntésekre szegeztük, más felől pedig a' vár kapuinak. Az első lövések már egészen rémülésbe hozták a' lakosokat, 's a' falakról kiabálva alkudozni kezdettek; az alatt pedig a' vár tulsó részén az őrizet egy része kötél lajtorján lebotsátkozván, szaladásban keresték szabadulásokat. Ezeket a' mieinknek egy része üzöbe vévén többnyire leaprították, más része pedig úgymint két Kompánia ugyan azon lajtorján a' várba felmászván, a' várbeliek azonnal megadták magokat. A' várbeli 1000 emberből állott őrizet közül 300 fogságba esett, 600-an elhullottak vagy sebbe estek. A' várban 14 ágyút, 21 zászlót és sok hadi szerelmet találtunk. A' várbelieknek akkor jött 1500 ember segítségekre, midőn már azt elfoglaltuk. Ezek tehát; látván mi történt, nyakra före vissza húzták magokat, de Kozákjaink üzöbe vették őket, 's a' hegyekre vivő szoros mély úton utól érvén, többnyire öszvevagdalták. Ezen szerentsés elfoglalás után a' Generális Gerthvissi vára ellen indult, melly

ugyan magában kitsiny erősség, de egy hozzá férhetetlen kőszálon fekszik bényulva a' Kúr vizébe, Akhalkalakitól mintegy négy mértföldnyire. Az elébbeni várból elfutottak, már ennek őrizetét annyira elremítették, hogy három ágyú lövés után mindjárt alkudozni kezdtek, 's magokat megadták. A' várban 13 ágyút, és egy mozsár ágyút találtunk, sok eleggél és hadi szerekkel együtt.

Jóniai Szigetek.

Corfuból Sept. 11-dikén. Veli-Bei-Jazza, ki, a' mint már megírtuk, az Albániai Seraskierrel megbékélt, Sept. 5-dikén Prevesába ment, 's azonnal parantsolatot adott az öbölben állott hadi hajóknak, hogy kivezvéen Santa Maura szigetéig száguldozzanak, minthogy ő bizonyos Görög hajók megjelenésétől tartana. Más felől azt a' tudósítást vette Veli-Bei, hogy Hertzeg Ipsilanti Demeter Megarától seregeivel megindult, és Prevesát a' száraz felől fogná megtámadni. Ehez képest a' Bei Scalle szigetét Prevesa előtt oltalmazó állapotba igyekezett helyheztetni, megparantsolván, hogy a' szigetnek megerősítésében Törökök, Görögök egy aránt dolgozzanak, és sántzokat készítsenek. Ezenkívül Prevesa lakosaitól 50 ezer piasztert kívánt költsön, és minden személytől ki 16 esztendőt meghaladott egy Spanyol tallér adót.

Curch Generálisról, a' ki Görög Országának nyugoti részén vezérkedik, a' Prevesai levelek ezeket írják. Sept. 1-ső napján magához gyűjtötte Curch Gen. az alatta szolgáló seregek Kapitánjait 's tudtokra adta, hogy hat héti hópénzeket kifizeti. Ezek azt kívánták, hogy a' Praesidensnek e' felől szólló rendelését mutatná elő a' Generális, mellyet a' Gözhajóról mindjárt elő is hozatott. Meggyö-

zödvén e' szerént a' Kapitányok a' dolognak igazsága felől, azon megnyúgodtak és eloszlottak. Azomban délután, mintegy 1500 békételenkedők rámentek Curch G. házára, 's fegyveres kézzel kényszerítették, hogy nekik 3 hónapi zsoldjokat fizesse ki. A' part előtt álló hajók a' lázzadást észre vévén ágyúikat a' pártosok ellen fordították, 's várták a' Generális jeladását a' tüzelésre: de a' Kapitányok őket ígézetekkel letsendesítették. A' mint Mitikából írják, Curch Generális Eginába fog menni, mivelilly pártos népnek vezére lenni nem akar. Megtetszik ebből, mennyire szüksége van Görög Országának arra, hogy fegyverviselőit a' Frantzia sereg Katonai fenyítékére és egyetértésre tanítsa.

Nagy Britannia.

London Sept. 12-kén. Clarence Hertzeg tsak ugyan nem vállalta fel a' Fő Admirális Hivatalt. Lord Melville lett az Admirálitás első Lordja, a' kinek helyébe Kelet-Indiai dolgokra ügyelő Ministerré Lord Ellenborough neveztetett. — Gróf Belmore Jamajkai Kormányozóvá tétetett. —

Knighon William Úr Angliába érkezett. (Ezen tudósítás alkalmosságával a' Globe nevű Ujságlevél azt a' megjegyzést teszi, hogy ez legalább is huszadszori útazása Knighon William Urnak az Európai Szárazról Angliába a' közelebbi két esztendő alatt. De mély titokban tartatik szüntelen Doverben és Calaisban a' nevezett Urnak megérkezése és elútazása.) — A' Királyi Collegium számára Aláírás által ajándékozott summa 168,000 f. sterlinget teszen. Épülethely az Oskolának még nints véve — a' mint mondják a' Regent-Párkban fog épülni.

Irlandiában a' Vice Királyhoz egy

Felírást küldöttek sok Megyék, mellyben forrón köszönik, hogy az Országbeli két egymás ellen fel ingerlett Felekezetek békeltetésén és egyesítésén buzgón és böltsen munkálkodik. A' Vice Király a' mit erre válaszolt, az Orzággal ötét még inkább szeretteti. „Ez eddig mind jól van, — így szól a' Times — a' V. Királytól nem is lehet többet várni, mint a' mennyit tesz. De most már a' Parlamentnek kell sietni az Irlandiai nép segítségére. Mert különben nem lesz olyan V. Király, a' ki a' békét fenntarthassa; mind addig, míg azon kárhozatos törvény el nem töröltetik, melly az Ország öt hatod részét Politikai meg alacsonyításban tartja.“

A' mint a' Dublini Újság írja, a' Katholikusok ügyében így vagynak a' nevezetesebb Újságlevelek megoszolva: A' Katholikusok barátjai: a' Times, Globe, Sun, Morning-Cronicle, Traveller, Register, Examiner, Atlas, Spectator és News; az ellenkező részen vannak: a' Courier, New-Times, Standard, Morning-Post, Age, Bull, Theological Review, Magazine.

Lisbonai (Aug. 30-káról szöllő) levelek szerint Doyle és Young Urak a' fogságból tsakugyan nem eresztettek ki, mivel az ő szabadon botsáttatásokról hozott ítéletet a' Fő Törvényszék még nem erősítette meg. — Egy Johnson nevű Uri ember nem sokkal ez előtt Londonba ment. Erről azt hirtelték, hogy az Orzáglószéktől D. Miguelhez levelet vitt. A' Courier ennek ellene mond „az Orzáglószék Johnson Urat nem is esmeri.“

Azon a' zavarodáson és ijjedésenkívül, mellyet az Astleyi Játékszínen (a' mint közelébb írtuk) egy Elefánt okozott, még másképpen is megjárta a' Közönség. Az Elefántnak t. i. mikor a'

játszószínenre felvezették egynehány butellia sert adtak, de a' mit az nem nyeltle, hanem az órában tartott — 's később mikor a' Nézők felé megindult, sebes fúvással adta ki és a' sok drága Főkötőt, kalapot, 's ruhát tökéletesen beavatta.

A' Vénus nevű Gőz-hajó az Irlandiai partoknál törést szenvedett; a' portékákat 's mindent a' mit a' víz a' part-ra kivetett, a' lakosok felszedték. A' Pap (Katholikus) a' következő Vasárnap a' lelkekre beszélt, 's megvilágosította őket, hogy tartoznak mindent a' Hajó tulajdonosának vissza adni; vissza is adtak. Az Assecuralo Társaság ezt Londonban megértvén, az Ekklesia szegényeinek pénzt küldött, magát pedig a' Predikátort egy szép ezüst pikszissel ajándékozta meg.

Mikor a' minap Green Ur Canterburyban a' levegőbe Mongolfier hajón felszállott, (l. M. R. 14. 121 lap.) az ég tiszta volt, úgy hogy egész Kent és Sussex tartományját beláthatta, sőt Frantzia Országba is néhány mértföldre belátott. Öt fertály óráig volt a' magasságban; akkor kibotsátván a' gáz-ból (levegőből) leszállott. A' Tengerhez közel egy rétre. Doverban pénzt szednek Green Ur számára, hogy próbát tehessen a' Kanalison keresztül Európába által szállani. — Tudva van, hogy ez előtt 45 esztendővel Lunardi és Jeffreymár egyszer ezen próbát szerentsésen ki vitték; de a' kik azolta ezt a' levegői utat próbálták, mind elvesztek. Green Ur bíztatja magát, hogy probatétele jól fog kiütni.

A' Hajós Gazdák panaszt adtak bé a' volt Minister Huskisson Ur által béhozott új Systema ellen. Hertzeg Wellington meg ígerte, hogy panaszszaitkat megfogja visgáltatni. — Falmouthba 1500 Portugallust hozott Corun-

nából, hat Anglus Bárka. A' Spanyol Tisztviselők mindent elkövettek, hogy ezeket hazájokba vissza térítsék; de híjában. Sokan közzülök a' rajtok való ruhát is készebbek voltak eladni, 's az Útazás költségeire fordítani — mint sem Portugalliába vissza menni. — Plymouthban is sok (1000-nél több) hazájából kifutott Portugallus van. Ezeknek a' Brasiliai Követ fizetést ad; egy hónapra előre ki adatta nekik a' 'Soldot.

Skótziaiban az Algini Nagy Templom omladékai alatt egy koporsóra találtak, mellyet sok jelekből a' Dunkán Királyénak, a' kit Macbet megölt, tartanak.

Nápolyi Királyság.

Nápoly Sept. 6-kán. Azon Hajós-sereg, melly Tripolis ellen ki indult, Aug. 22-kén oda érkezett. A' Hajós Sereg Vezére Karafa követet küldött a' Beihez és próbálta szóval reá bírni, hogy kívánságától elállván a' békességet ne rontsa meg. Tanátskozások tartattak az Anglus és Toskanai Consulok jelenlétében: de a' Bei megvetett minden barátságos tanátsot és ajánlást. Ekkor a' Nápolyi Consul levette Házáról a' Királyi zászlót 's a' Várost elhagyván Hajóraült. Az ellenségeskedés elkezdődött. A' Nápolyi Hajós sereg még akkor nap dél utáni 3 órakor elkezdte a' várost ágyúzni. De az erős szél miatt, melly tsak hamar a' tüzelés kezdete után támadt és két nap szüntelen dühösködött, az ostromnak Aug. 29-kén félbe kellett szakadni. Annyival inkább mivel a' Tripolisi várból és a' Kikötőben fekvő apró ágyúzó Tripolisi Hajókról is keményen felelgettek vissza, és a' Nápolyi Hajókban kárt tettek. — Kiütvén ekként magát a' két Státus között a' háború, a' Nápolyi Kereskedő Hajók vé-

delmére az Országló szék minden felé Hadi Hajókat rendel ki késérőül.

Frantzia Ország.

Frantzia Admirális Rigny Ur a' Tengeri Ministerhez a' következő levelet küldötte.

„A' Conquerant Linea hajón.
Navarin. Aug. 8-kán 1828.

„Julius 2-kán volt szerentsém Exc. tziádnak jelenteni, hogy az Ekho nevű Korvétet a' Lepantói öbölbe küldöttem mint vigyázó-hajót, ne hogy azon 3,000 Albánusok, a' kik az Ibrahim szolgálatját elhagyták, magokkal Görög foglyokat és rabokat vinnének ki Moreából.

„Alig tétetett meg ezen rendelés, mikor az Albánusok Vezérei Kóronból Nikita Görög Kapitányhoz levelet íranak, szabad ki menetelt kérvén magoknak. Én akkor a' Tengeren voltam. Az Albánusok Kóronból a' Korinthusi síkságra mentek. Itt vagy Hajóra kelle nekik ülni, vagy az Isthmuson keresztül utazni hazájokba. Az Ekho, Kapitány Chateauville Ur alatt, éppen ekkor érkezék az Öbölbe. Az Albánusok alkudni kezdtek a' Görögökkel. Ez utolsók azt kívánták amazoktól, hogy lovaikat hagyják itt nekik. Kapitány Chateauville nem vett részt ezen alkudozásokban, mint-hogy neki egyedül a' Görög foglyokra nézve volt Parantsolatja; azomban úgy gondolkozott, — helyesen is — hogy az Albánusoknak mint futó ellenségnek arany hidat kell építeni. Történik azonban, hogy az Albánusok meg tudják az Ypsilanti seregéről, a' melly az Isthmusi szoros utakat örzi vala, hogy nem nagy kedve van a' ki adott parantsolatot — melly szerént az Albánusok vagyonaéhoz senkinek nem szabad nyulni —

megtartani, 's attól félvén, hogy a' Görögök őket hirtelen megtalálják lepni: egy éjjel mindenestől meg indulnak és a' Patrás-i várhoz mennek. Akhmed Basa a' ki Ibrahim, nevében a' várban Kommandírozó volt, próbálta őket az engedelmességre vissza vinni: de az Albániaiak reá támadtak, meg ölték, 's a' várat elfoglalták. Azólta apró tsapatonként szállítódnak által a' Tenger tulsó partjára.

„A' mi a' Görög rabokat illeti, Kapitány Chateauville ez eránt az Albánusokkal alkudozásba ereszkedett, és mind szabadon bocsátattak.

„Sajnálva jelentem Exctziádnak, hogy az Ekho, ezen alkalmatossággal az Öböl elején fekvő két Várak szakadatlan tüzelése közben ki 's be járván — nem kevésbé megrongáltatott és a' rajta lévők közül heten megsebesítettek.

„Jelentette ugyan Kapitány Chateauville a' Váraknak, hogy ő néki a' reá bízott hivatalos dologban kellett járni, de arra semmit sem hajtottak. Nem dítserhetem meg eléggé ezen derék Tisztnek és embereinek magok viseletét. Én néki meghagytam, hogy a' tüzelésre ne feleljen; ő az emberiség és békesség nevében volt küldve — ezen küldetésnek ő tökéletesen eleget tett és alkalmatossága volt mind bátorságát mind szolgálatbeli buzgóságát kimutatni.“

A' Király Sept. 12-kén Colmár-ból Lünevillébe elúta, a' hol Ő Felségét Borstell Burkus Generális várja, hogy Fejedelme nevében köszöntse. — A' Korona Hertzegné Sept. 14-kén Strasburgba érkezett.

Páris Sept. 18-kán. Contre-Admirál Rosamel parantsolatot vett, hogy Toulonban a' Trident nevű Línea Hajóra felülvén Moreába menjen Vice-Admirális Rigny Ur Hajós seregéhez.

B r a z i l i a.

Rio Janeiróból Jul. 13-dikán. A' Tsászár Jul. 4-dikén elkésérvén Leányát Donna Mária de Glória Királynét az Imperatrice nevű Fregáton, egész éjjel azon maradt. Más nap hajnalban útnak indult a' Fregát egy Korvettel együtt Genuába, hol a' Királyné késérőivel együtt kiszállani szándékozik. A' Tsászár a' kikötőn kívül egy darabig elkésérte Leányát 's ott tőle bútsút vévén, egy gözhajón tért vissza. Anglus Admirális Sir Otway késéri az ifjú Királynét egy línea hajóval az Ekvátorig. — Közönségesen elterjedt Rióban az a' hír, hogy a' Buenos-Ayresi Kormány-szék a' Tsászárnak a' békesség helyre állítására tzélzó előleges feltételeit elfogadta és ehez képest mind a' két részről telyes hatalmú Biztosok fognának a' békesség minden pontjainak meghatározására kineveztetni. — A' Braziliai tengeri erő most egy línea hajóból két nagyobb és négy kisebb fregátból, 10 briggből, 25 Korvettből és Salupból 's 16 szállító hajóból áll.

S p a n y o l A m é r i k a.

A' Párisi Ujságok a' Columbiai szabad Köztársaság állapotjáról ezeket írják, Jul. 12-dikéről. Ez a' Republica meghasonlott. Az egyik fél, Venezuela, Bolívar mellé állott, a' másik Uj-Granada Santander Generálist akarta fejének, 's tsak az ő akaratjára figyelmeztet. E' szerént az egyesült tartományokat eddig öszvekaptsolt törvényes szövetség felbomlott. Az Ocannai Gyűlés, mellynek tzélja vala a' Köztársaságot új törvényes alkotmány által egybe kaptsolni és megerősíteni, eloszlott. A' Nép, melly egyedül azon Gyűlés végzéseire építette reménységét a' bekesség fenntart-

hatására és boldogulására nézve, nyughatatlankodván, Bogotában, Új Granada részről újra Gyűlés tartatott, mellyben a' Követek Bolívar részére állottak. Ugyan ez történt Carthagénában is, hol 400 Követek az elébbeni Praesidentst a' Köztársaság Fejének kikiáltották. Santander reménységében megsalatkozván, eltűnt. Ez alkalmatosságot ada arra, hogy ötet minden féle vádakkal terhelték; a' többek között azzal is, hogy 30—40 millió tallért, mellyet a' Köztársaság szükségeire költsönözött, a' maga személyes hasznára félre tett. Carracasban még nagyobb volt a' Nép öröme, mint Bogotában és Carthagénában, midőn megtudta, hogy Bolívar választott Praesidensnek vagy is Dictátornak. — Ez a' háborúra nézve, melly Columbia és Peru között kiütött, kedvező következésű lehet. A' Perui seregek, minden hadizenet nélkül beütöttek a' Columbiái tartományokba. Ezen váratlan történet alkalmatosságával Bolívar a' következő Proclamatiót botsátotta ki Columbia lakosaihoz: „Hadi Bajtársaim! A' Perui Kormányzók hitetlensége határtalan és Bolivia's Columbia] polgárjainak minden jussait megsértette. Minekutánna ezerféle boszszantásait vitézi módon eltűrtük, kéntelenek vagyunk az igazságtalanságot erőszakkal visszaverni. A' Perui seregek hadizenet megelőzése, és minden ok nélkül bérontottak Bolivia tartományába. Ezen alacsony lelkű magokviseletéből kitetszik, mit várhatunk egy olyan Kormányzótól, melly sem a' Népek törvényeire, sem a' barátság és rokonság érzéseire nem ügyel. Sok volna az ő gonosz tetteit itten előszámlálni, mellyel tsak behegedett sebeiteket sértegetném. Fegyverre tehát ezen elvetemedettek ellen, kik Köztársaságunk határát már áttalhágták, és a' vitézek hazájának kebelét megfertéztetik. Déli Columbiá-

nak lakosai! Fegyvert fogva siessetek Peru határai felé, ott várjátok midőn az ő meglakolások órája ütni fog. Az én megjelenésem közöttetek ad jelt a' viadalra. Bogotában Jul. 5-dikán. Bolívar.“

Portugallia.

Lisbonából Sept. 6-dikán költ tudósítás szerént Madéra szigetét Dom Miguel hadi seregei elfoglalták. Egy hajós sereg Aug. 16-dikán jelent meg a' sziget előtt, a' mellyről 22-dikben egy osztály szárazföldi Katonaság szállított ki a' partra. Más nap több rendbelitsázások történtek, mellyek után a' Szigetnek Új Kormányozója kihirdette hívalának elkezdését. Minden álmétkodott rajta, hogy a' Dom Miguel seregei olly kevés ellentállásra találtak. Az eddig volt Kormányozó Valdez több más Tisztviselőkkel együtt egy ánglus hajón futott el a' szigetből.

Nyúgoti India (Amérika.)

Havanából jött tudósításokból bizonyos, hogy Laborde Spanyol Admirális Juliusban Sz. Domingó szigetéhez hajózott, olly tzéllal, hogy azon szigetnek azt a' részét, mellyhez Spanyol Ország jussát tartja, elfoglalja. Minthogy ezt a' részt tsak 4 ezer Hayti sereg őrzi, hihető, hogy váratlan lévén a' Spanyoloknak illy nagy erővel leendő megjelenések, őket meglepik és nem fognak ellentállhatni.

Spanyol Ország.

Mádrid Sept. 6-kán. Az Athénei Érsek és a' Római Sz. Szék Követje egy Kerülő parantsolatott botsátott a' Spanyol Országi Érsekekhez, Püspökökhöz, Abbásokhoz 's a' t. ezeknek Helytar-

tőihoz 's minden Egyházi Elöljárókhöz, mellyben megengedettik, hogy a' Templomokat, Klastromokat 's más Egyházi törvény alatt álló házakat a' K. Finantz-Ministerium alatt álló Tisztviselők szabadosan megvizsgálhassanak, mihelyt fundamentomos gyanú van rá, hogy a' Kir. Kintstár kárára a' nevezett helyeken tilalmas tettek, tsalások, tiltott portékák ejtegetése 's a' t. követtetnek el. — Ezen Kerülő parantsolatra, mellyet a' Sz. Szék követje, a' Finantz Ministernek (Don Salmonnak) kérésére botsátott ki, az adott alkalmatosságot, hogy a' Harmintzados Tisztek bépanaszolták az Országlószék-nél, melly temérdek kárt szenvedjen a' Kir. Kintstár a' miatt, hogy sok Egyházi személyek idegen Országi Portékákat hozatnak, és Harmintzadot fizetni nem akarnak, a' tiltott jószágokat megnézetni nem engedik, azokat magoknál a' Klastromban elrejtik; másokat is, kik e' féle tiltott portékákat orozva befogadnak; a' fuvaros szekereknek kaput nyitnak, és a' Harmintzadosokkal megvizgáltatni mind addig nem engedik, míg a' szekereken lévő tiltott jószágok félre nem takaríttatnak; a' Barát Klastromokban a' hol tsak 6 szál dohány plánta termesztése van Orvosi haszonra meg engedve egész kerteket azzal vetnek bé, 's a' t.

Lombard-Velentzei Királyság.

Triest Sept. 11-kén. A' Velentzei Tengeri katoná-Oskola 34 Nevendékjei Hajóra ülven, a' ki szabott Úti oktatások vételére Professor és Hajós Zászlótartó Agostino Milonopulo kommandírozása alatt a' f. H. 4-kén estveli 4 órakor ide Triestbe érkeztek; a' hol Generális Gróf Fresnel jelenlétében az ágyú-sütésben, árbotzfa mászásban és más gyakorlásokban ügyességeknek próbáját adták. A' Generális Úr igen meg

volt elégedve mind a' Hajón lévő tisztsággal, mind azon pontos gyorsasággal, mellyel gyakorlásaikat tették. A' hajó (il Dragone nevű) ma innen el indult, hogy útját tovább folytassa.

Német Ország.

Gotha mellett gazdag Só-aknát fedeztek fel. Erről bővebb tudósítást a' Leonhard Ur Mineralogiai Havi Irása fog adni.

Cseh Ország.

Prága Sept. 17-kén. Ma reggel oszlottak el az ide egybegyűlt Seregek hetednapgi gyakorlásaik után elébbeni fekvő helyeikre. Az első Manöver Sept. 10-kén dél után volt; ekkor két tsapatra oszlott az egész katonaság (12 Batalion, 6 Eskadron, és 2 Battéria) és egyiket F. M. L. Báró Meeséry, a' másikat F. M. L. Báró Watlet vezérelvén a' következő napokon próba ütöközetet adott. Mellynek végével az egész Sereg az Ország Kommandirozó Generálisa Gen. Feldzeug-Meister Gróf Gyulai előtt ment végig.

Béts.

Ö Tsász. Kir. Felsége és a' Felséges Tsászárné, elvégezödvén a' Tráiskirchenni Próba Táborozás Sept. 24-dikén az egész Ts. K. Udvarral együtt, kívánt jó egészségben vissza tért ezen Fő Városba. Wilhelm és Ágoston Pruszsziái Kir. Hertzegek is ide jöttek Badenből és a' Ts. K. Udvarba szállottak, 's egy ideig még itt szándékoznak mulatni.

Gibráltárból Genuán keresztül ide küldetett levelek szerént a' Braziliai kis hajós sereg, mellyen Ö Felsége Donna Mária da Gloria Királyné vagyon Sept. 2-dikén oda szerentsésen megerkezett és 5-dikén szándékozik útját Genua felé folytatni.

Tudományos Dolgok.

EUDAIMONIA, vagy Boldogul-
élés mesterségére tanító köz-
hasznú Filozófia. Írta Frantzia nyelv-
ven Droz Jó'sef, Tagja a' Frantzia Aka-
demiának. Blumröder Agoston né-
met kidolgozása után szabadon Magyar-
ra fordította a' Klió Kiadója. (Superin-
tendens Kis János Úr) Sopronban 1827.
8 rétb. 200 lap.

Tzélja a' Tudós Fordítónak ezen
igen jeles Munkátska fordításában a' volt,
hogy az élet szelíd böltességének fő re-
gulájit kifejtetvén, az emberi élet min-
denféle környülállásaira alkalmaztatott
tisza, és könnyen felfogható előadása
által Olvasóit bizonyos meggyőződésre
vezérelje a' felől, hogy az ember a' ma-
ga erköltsi boldogságának teremője le-
het; hogy mindenkinek hatalmában va-
gyon fájdalmait kevesíteni, 's örömeit
szaporítani, vagy a' boldogság mestersé-
gét megtanulni. — Ehez képpest, a' Mun-
ka az életbeli külömbféle esetek és álla-
potok tekintetéből, huszonkét Részben
ugyan annyi Elmélkedésekre osztatik;
mellyeknek figyelmetes Olvasása közben,
bizonyosan mind inkább inkább közeli-
teni fog ditső elrendeltetésének tzéljához
minden, valaki a' belé oltatott erköltsi
erőket a' testi indúlatok szírtjei és hul-
lámai között, balvélekedésektől ment
szabad lélekkel kormányozni megtanúl-
ja. Hathatós serkentésére lehet e' Köny-
vetske különösen a' szüléknek is arra,
hogy gyermekeik okos nevelése 's nevel-
tetése által, e' szerént vessék meg azok
jövendő boldogságának talpkövét, elég
meggyőződést meríthetvén ennek olvasá-
sából arra, hogy az ifjúságnak erköltsi

jó nevelésében állana igazán a' Nemzet
boldogítása.

Debretzeni Professor Tek. Tudós
Péc zely Jó'sef Ur egy verses gyűjte-
ményt adott ki ezen tzím alatt: Palla's
Debrecina, seu Carmina metrica La-
tina et Hungarica, ab Alumnis I. Colle-
gii H. C. Debrecinensis, seculo, quo vi-
vitur XIX-o, ex occasionibus conscrip-
ta, etc. etc. — Debrecini 1828. in 8-vo.
176. pag. — A' Tudós Kiadó öszveszed-
te azon versezeteket, mellyeket a' régi
híres Oskola Nevendékjei bizonyos alkal-
matosságokra írtak, részszerént — a' mint
az Előbeszédben mondatik — emlékezet-
nek okáért, részszerént a' Tanuló ifjú-
ság serkentésére. A' versezetek nagyobb
része deák — még pedig igazi deák nyelv-
ven van írva; a' Classicus szín min-
deniken meglátszik, 's többnyire ritka
könnyűséggel folynak. Megtetszik ezek-
ből is, hogy a' Debreczeni Collegium-
ban a' Classica Litteraturára különös fi-
gyelem fordittatik. A' Magyar versek kö-
zött különösen megtetszett nekünk a'
Balaton Vidékihez írt Oda. — Ál-
taljában az Egésznek minden egy egy
Versezeteit gyönyörködve fogják, Miner-
va Baráti olvasni, 's erre nézve óhajtjuk,
hogy ezen jeles Gyűjteményt több Dara-
bok is kövessék.

A' pénz folyamat September 25-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	94 2/3
Az 1820-béli sorsosok,	154 1/8
Az 1821-béli hasonlók,	124 3/4
A' Bank-Aktziák keltek 1085 3/5 forinton	
Conv. Pénzben.	

Szerkeztető és Kiadó Marton Jó'sef, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)